

Motion till riksdagen 2018/19:1670

av **Marta Obminska (M)**

Förtydligande av socionomutbildningarnas examensmål avseende hedersrelaterat förtryck och våld

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förtydliga examensmålen på socionomutbildningarna avseende hedersrelaterat förtryck och våld och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt rapporten Hedersrelaterat förtryck och våld i Stockholms stad¹ levde 23 procent av flickorna med oskuldsnormer, 16 procent med sexuell kontroll, 11 procent med villkorat deltagande i samhället och 7 procent med begränsningar, hot och våld. Nätverket Varken hora eller kuvad (VHEK) har i en undersökning som gjorts i några av Stockholms förorter visat att 28,7 procent av alla flickor i studien kände sig mycket hårt kontrollerade av sina föräldrar. En kartläggning – Gift mot sin vilja – som Ungdomsstyrelsen (numera MUCF) gjorde år 2009 visade att omkring 100 000 unga människor mellan 16 och 25 år i Sverige hade begränsade egna valmöjligheter till äktenskap eller av familjen bestämda villkor för val av partner². Dessutom har det under våren 2017 gjorts en stor enkät i de kommunala tötortsskolorna i Uppsala kommun. Bland flickor födda i Sverige med två föräldrar födda utanför Norden uppger 42 procent att valet är villkorat och 11 procent att de inte får vara med alls i valet av partner³.

Socialtjänsten har enligt socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, ett tydligt ansvar för att ge stöd och hjälp till dem som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld (5 kap. 11 § SoL). Trots detta ges inte det stöd och den hjälp som de utsatta behöver och har rätt till. Både socialtjänstlagen och lagen med särskilda bestämmelser om vård av

¹ Schlytter, A., Högdin, S., Ghadimi, M., Backlund, Å. & Rexvid, D. år 2009.

² <https://www.tris.se/wp-content/uploads/2013/11/Gift-mot-sin-vilja-Ungdomsstyrelsen-2009.pdf>.

³ <https://www.unt.se/nyheter/upsala/utbrett-hedersfortryck-bland-uppsalas-unga-5013910.aspx>.

unga (LVU 1990:52) ger stora möjligheter att stödja, hjälpa och skydda dem som är utsatta för hedersrelaterat våld. För att detta ska fungera i praktiken är det viktigt att medarbetarna inom socialtjänsten har kunskap om denna typ av förtryck och våld samt vilka verktyg socialtjänsten och andra myndigheter har till sitt förfogande.

Utbildning om hedersrelaterat förtryck och våld är idag inte obligatorisk på socionomutbildningen. För att bringa större klarhet i hur det förhåller sig med utbildning om hedersrelaterade frågor på socionomutbildning genomförde Institutet mot hedersförtryck en enkätundersökning riktad till högskolor och universitet. Undersökningen kom fram till att det råder stora skillnader i hur hedersproblematik tas upp i undervisningen på landets socionomutbildningar, i fråga om både mängd och typ av litteratur. Det material som flera myndigheter har tagit fram i frågan används sällan vid de olika lärosätena. Kunskapen hos många studenter om hedersproblematikens orsaker och karaktär liksom hur man som medarbetare inom socialtjänsten ska agera vid den här typen av frågor är därför i stor utsträckning bristfällig.

Ovanstående innebär att färdigutbildade socionomer besitter begränsade och dessutom olika teoretiska och praktiska kunskaper på ett mycket viktigt och komplext område. Detta innebär likaledes att människor som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld i förlängningen inte får adekvat stöd och hjälp.

Trots att flera utredningar har gjorts, lagstiftningen har skärpts och stora resurser har satsats på området så har landets högskolor och universitet inte följt med i motsvarande utsträckning. Alla studenter som läser på socionomprogram bör få en god, och likvärdig, utbildning på detta område. För att detta ska vara möjligt bör ett förtydligande ske av socionomutbildningarnas examensmål avseende hedersrelaterat förtryck och våld.

Marta Obminska (M)